

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Petrákové a soudkyň JUDr. Markéty Wildové a JUDr. Vladimíry Čítkové ve věci žalobce: **P. T.**, nar. xxx, bytem xxx, xxx, zast. Mgr. Václavem Zelenkou, advokátem se sídlem Praha 3, Seifertova 17, proti žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, **o zaplacení 139.500 Kč s příslušenstvím**, k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 5. srpna 2015 č.j. 18 C 366/2014-81

t a k t o :

I Rozsudek soudu I. stupně se ve vyhovujícím výroku o věci (ad I), pokud jím bylo rozhodnuto o částce 36.500 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % z této částky od 18.9.2014 do zaplacení, **m ě n í** tak, že žaloba se žádostí o zaplacení 36.500 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % z této částky od 18.9.2014 do zaplacení se zamítá, jinak se v tomto výroku **p o t v r z u j e .**

II Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení před soudem I. stupně 22.808,50 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám jeho advokáta.

III Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradu nákladů odvolacího řízení 8.228 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám jeho advokáta.

Odůvodnění

Napadeným rozsudkem soud I. stupně zavázal žalovanou zaplatit žalobci částku 139.500 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % od 18.9.2014 do zaplacení do 15 dnů od právní moci rozsudku (ad I), žalobu se žádostí o zaplacení úroku z prodlení ve výši 8,05 % z částky 139.500 Kč od 18.3.2014 do 17.9.2014 zamítl (ad II) a žalované uložil povinnost zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení 46.766,50 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám jeho advokáta (ad III). Rozhodl v řízení, v němž se žalobce domáhal náhrady nemajetkové újmy, která mu byla způsobena při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím či nesprávným úředním postupem v trestním řízení vedeném zprvu u Policie ČR, Obvodního ředitelství Praha 1, a následně u Obvodního soudu pro Prahu 6 v řízení vedeném pod sp.zn. 3T 37/2012. Trestní stíhání žalobce bylo zahájeno dne 15.1.2012 a to pro trestný čin nebezpečné pronásledování v souběhu s trestným činem porušování domovní svobody. Žalobce byl vzat do vazby usnesením Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 16.1.2012, přičemž vazba se započítávala ode dne 14.1.2012. Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 6 podalo proti žalobci obžalobu pro stejné trestné činy, pro které bylo zahájeno trestní stíhání. Žalobci hrozil trest odnětí svobody v trvání od 6 měsíců do 3 let nepodmíněně. Žalobce byl rozsudkem ze dne 18.9.2012 vydaným Obvodním soudem pro Prahu 6 zproštěn obžaloby. Rozsudek nabyl právní moci 15.12.2012. Z vazby byl žalobce propuštěn dne 26.3.2012. Ačkoli zprošťující rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 6 nabyl právní moci dne 15.12.2012, žalobce i jeho obhájce se o právní moci tohoto rozsudku objektivně dozvěděli až 11.2.2014, neboť došlo k pochybení Obvodního soudu pro Prahu 6, který opatřil rozsudek chybnou spisovou značkou (sp.zn. 3T 28/2012 věc obžalované M.), proto k opakovaným dotazům obhájce, žalobce a jeho matky bylo ze strany soudu sdělováno, že rozsudek dosud nenabyl právní moci. Dne 28.1.2014 upozornil obhájce na tuto skutečnost soud a ze strany místopředsedy Obvodního soudu pro Prahu 6 se mu dostalo omluvy a následné nápravy, neboť dne 11.2.2014 bylo obhájci žalobce zasláno opravné usnesení ze dne 6.2.2014 sp.zn. 3 T 37/2012 a zprošťující rozsudek opatřený doložkou právní moci. Žalobce se tak nejdříve dne 11.2.2014 dozvěděl, že trestní řízení je pravomocně skončeno. Žalobce vyčíslil náhradu imateriální újmy částkou 1.500 Kč za každý den nezákonně strávený ve vazbě (37 dní), což v souhrnu činí částku ve výši 109.500 Kč, dále požadoval náhradu nemajetkové újmy za nezákonně vedené trestní řízení proti jeho osobě, které skončilo zprošťujícím rozsudkem, a to ve výši 30.000 Kč. Žalobce uplatnil dne 17.3.2014 nárok u žalované, která jeho žádosti nevyhověla. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby, namítla promlčení uplatněného nároku, neboť trestní řízení pravomocně skončilo dne 15.12.2012, následujícím dnem začala běžet subjektivní promlčecí lhůta v délce 6 měsíců, žalobce uplatnil nárok u žalované až dne 17.3.2014, tedy po uplynutí promlčecí lhůty, proto ani následně podaná žaloba nebyla podána včas.

Soud I. stupně zjistil, že usnesením ze dne 15.1.2012 bylo zahájeno trestní stíhání žalobce pro trestný čin nebezpečného pronásledování podle § 354 odst. 1 písm. b/, písm. c/ trestního zákoníku v souběhu s trestným činem porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1, odst. 2 trestního zákoníku ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku. Mgr. Václav Zelenka, obhájce žalobce podal dne 22.1.2012 stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání žalobce, která byla usnesením ze dne 26.1.2012 zamítnuta. Usnesením ze dne 16.1.2012 byl žalobce vzat z důvodů uvedených v § 67 písm. b/ trestního řádu do vazby se zápočtem vazby ode dne 14.1.2012. Dne 6.3.2012 byla Obvodnímu soudu

pro Prahu 6 doručena obžaloba podaná státním zástupcem Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 6. Soud I. stupně dále podrobně zjistil průběh trestního řízení, které skončilo dne 18.9.2012 zprošťujícím rozsudkem. Písemné vyhotovení rozsudku bylo všem stranám doručeno s uvedením chybné spisové značky 3T 28/2012 (vztahující se k obžalované M.). M. T., žalobce se opakovaně dotazovala telefonicky Obvodního soudu pro Prahu 6, zda rozhodnutí ve věci sp.zn. 3 T 28/2012 (správná sp.zn. věci proti žalobci byla 3 T 37/2012) je již v právní moci, opakovaně jí bylo sdělováno, že věc pravomocně skončena není. Obdobně tak činila i M. K., zaměstnankyně advokátní kanceláře Mgr. Zelenky, která zpravidla po 14 dnech zjišťovala, zda rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 6 sp.zn. 3 T 28/2012, které jí v písemném vyhotovení předal obhájce žalobce, je v právní moci. Obhájce žalobce se obrátil dne 24.1.2014 prostřednictvím e-mailové komunikace na Obvodní soud pro Prahu 6 a požádal o zaslání rozsudku ze dne 18.9.2012 sp.zn. 3 T 28/2012 s vyznačenou doložkou právní moci, v e-mailové komunikaci ze dne 28.1.2014 požádal Obvodní soud pro Prahu 6 o zaslání rozsudku ve věci žalobce P. T., neboť k jeho žádosti mu byl do datové schránky doručen rozsudek týkající se jiné osoby. Místopředseda Obvodního soudu pro Prahu 6, Mgr. Karel Steiner dopisem ze dne 6.2.2014 sdělil obhájci žalobce, že rozsudek byl chybně vyhotoven pod jinou spisovou značkou a s touto spisovou značkou byl též rozeslán všem stranám. Obvodní soud pro Prahu 6 vydal dne 6.2.2014 opravné usnesení, kterým opravil chybně uvedenou spisovou značku v záhlaví zprošťujícího rozsudku vydaného dne 18.9.2012 v trestní věci žalobce, které bylo 11.2.2014 spolu se rozsudkem opatřeným doložkou právní moci doručeno obhájci žalobce. Soud I. stupně zjistil z výpovědi svědkyně M. T. a svědka J. B., že žalobce byl v průběhu výkonu vazby umístěn na pokoji s dalšími obviněnými, WC bylo pouze za plentou, na počátku vazby neměl k dispozici základní hygienické potřeby, korespondence chodila žalobci se zpožděním, rovněž členům jeho rodiny byla doručována se zpožděním, po návratu z vazby byl žalobce nucen opakovat druhý ročník středního odborného učiliště, které navštěvoval, neboť mu z důvodu času stráveného ve vazbě chyběla potřebná praxe. Po návratu z vazby byl žalobce vystaven posměškům a urážkám ze strany svých spolužáků a vrstevníků. Soud I. stupně po citaci zák. ust. § 7 odst.1, § 8 odst.1, § 9 odst.1, § 31a odst. 1, § 32 odst. 3 zák. č. 82/1998 Sb., uzavřel, že žalobou uplatněný nárok na náhradu nemajetkové újmy za nezákonnou vazbu a nezákonné trestní stíhání žalobce je důvodný. Nejprve se zabýval vznesenou námitkou promlčení. Dovodil, že zprošťující rozsudek sice nabyl právní moci dne 15.12.2012, nicméně v důsledku chybného postupu soudu, který spočíval v označení rozsudku nesprávnou spisovou značkou, se žalobce z objektivních důvodů a nikoli svým zaviněným jednáním mohl dozvědět informaci o právní moci konečného rozhodnutí ve věci až dne 11.2.2014, kdy obhájci žalobce byl do datové schránky doručen zprošťující rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 18.9.2012 s vyznačenou doložkou právní moci a opravné usnesení ze dne 6.2.2014, kterým byla opravena spisová značka. Tímto dnem mohla začít běžet promlčecí doba, k jejímuž přerušení došlo uplatněním nároku u žalované, tj. 17.3.2014. Pokud žalobce uplatnil nárok na náhradu nemajetkové újmy u soudu dne 13.10.2014, učinil tak v zákonné šestiměsíční promlčecí době. Soud I. stupně zohlednil při stanovení výše odškodnění za vykonanou vazbu, že žalobci bylo v době zahájení jeho trestního stíhání a vzetí do vazby necelých ■ let, byl velmi traumatizován jak pobytem ve vazbě, ve které strávil 73 dní, tak i samotným trestním stíháním. Dosud nebyl trestně stíhán a skutek, pro který proti němu bylo zahájeno trestní stíhání, v plném rozsahu popíral, byl vystaven nestandardním podmínkám při pobytu ve vazbě, které se vymykaly obvyklé úrovni uspokojování životních potřeb (hygienické podmínky), byl izolován od své rodiny a přátel. Soud I. stupně vzal v úvahu, že od rozhodnutí soudu o vzetí žalobce do vazby ze dne 16.1.2012 do rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 9.2.2012 byla vazba žalobce odůvodněna ust. § 67 písm. b/ trestního řádu, dle kterého byla eliminována zejména četnost

a možnost návštěv žalobce ve vazební věznici. Oba svědci, tj. M. T. i J. B., potvrdili, že jak pobyt ve vazbě, tak i trestní stíhání poznamenaly žalobce negativně zejména po stránce psychické. Při určení rozsahu a způsobu kompenzace vzniklé nemajetkové újmy soud I. stupně přihlédl k předchozí trestní bezúhonnosti žalobce a ke specifickým dopadům předmětného trestního stíhání a pobytu žalobce ve vazbě do sféry jeho osobního života, které vyplynuly ze svědeckých výpovědí M. T. a J. B. Při stanovení výše odškodnění za nemajetkovou újmu, která žalobci vznikla v souvislosti s pobytem ve vazbě, vycházel prvostupňový soud z částky 1.500 Kč za každý den pobytu ve vazbě, při počtu 73 dní (73 x 1.500 Kč) tak dospěl k závěru, že přiměřenému odškodnění za vazbu odpovídá částka 109.500 Kč. Pokud jde o odškodnění za nezákonné trestní stíhání, pak po zohlednění výše uvedených skutečností uzavřel, že za přiměřené odškodnění za nezákonné trestní řízení lze považovat částku 30.000 Kč. Soud I. stupně tak shledal žalobu důvodnou ohledně částky 139.500 Kč včetně příslušenství, kdy dnem 18.9.2014 se žalovaná vzhledem k uplynutí zákonné šestiměsíční lhůty určené k předběžnému projednání nároku dostala do prodlení s úhradou nemajetkové újmy. O náhradě nákladů řízení rozhodl dle ust. § 142 odst. 3 zák. č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, zkráceně o.s.ř.

Proti rozsudku soudu I. stupně podala žalovaná odvolání. Namítla, že soud I. stupně nesprávně posoudil vznesenou námitku promlčení. Zprošťující rozsudek nabyl právní moci dne 15.12.2012 a žalobce uplatnil nárok u žalované až dne 17.3.2014. Žalovaná se neztotožnila se závěrem soudu I. stupně, že se žalobce z objektivních důvodů nemohl o právní moci rozsudku dozvědět dříve než v únoru 2014. Pokud k nápravě stačil jeden e-mail adresovaný předsedovi soudu ze strany obhájce žalobce, pak je zřejmé, že takový e-mail mohl být předsedovi soudu s žádostí o nápravu zaslán mnohem dříve. Svědkyně K. tvrdila, že kdykoliv měla cestu na soud, osobně se dotazovala na právní moc zprošťujícího rozsudku, mohla tak ona (či advokát) do předmětného spisu nahlédnout a zjistit nesrovnalosti. Při náležité péči ze strany advokáta se žalobce mohl dozvědět o právní moci rozsudku nanejvýš v řádu jednoho až dvou měsíců, nikoliv po roce a čtyřech měsících. Žalovaná se neztotožnila ani s výší přiznaného odškodnění za nemajetkovou újmu, neboť postačujícím zadostiučiněním v daném případě je konstatování porušení práva a samotné vydání zprošťujícího rozsudku, jelikož trestní řízení trvalo rok, jeho povahu nelze považovat za závažnou a zásah do osobnostní sféry žalobce nebyl prokázán. Soud I. stupně zohlednil stigmatizaci ze strany vrstevníků žalobce, kterou tvrdila žalobce a svědek B., aniž by byla prokázána někým z vrstevníků žalobce. Z dokazování se nepodává ani tvrzení, že k opakování ročníku došlo v důsledku trestního stíhání a vzetí do vazby. Z posudku třídního učitele L. H. ze Soukromého středního odborného učiliště xxx je zřejmé, že žalobce nastoupil na školu až do 2. ročníku oboru – s absencí za předchozí pololetí – 58 % z povinné docházky, kdy právě z tohoto důvodu mu bylo uděleno podmíněčné vyloučení ze školy. Ze znaleckého posudku MUDr. Gabriely Leblkové, který je součástí trestního spisu, se podává, že žalobce v 17 letech utekl z domova a rok byl „na ulici“, školu přerušil po prvním ročníku, měl četné absence a problémy, proto odešel na jinou školu. V 17 letech začal kouřit marihuanu a pervitin, matce dluží 40.000 Kč a když byl „na ulici“, kradl v obchodech. Žalovaná rovněž nesouhlasila s odškodněním žalobce za vazbu v délce 73 dnů, žalobce netvrdil zásah do osobnostní sféry, ale obecné podmínky výkonu vazby (hygiena apod.). Vzhledem k dosavadnímu způsobu života žalobce (útěk z domova, užívání návykových látek), nelze dovodit, že zásah v souvislosti s vazbou mohl být takové intenzity, aby bylo možno žalobci přiznat max. odškodnění za vazbu (1.500 Kč za den). U žalobce by se dle názoru žalované měla případná denní sazba pohybovat na samé spodní hranici v souladu s judikaturou Nejvyššího soudu. Soud I. stupně rovněž nesprávně rozhodl o náhradě nákladů řízení, neboť neaplikoval ust. § 9 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu s odkazem na rozsudek

Nejvyššího soudu sp.zn. 30 Cdo 3378/2013. Žalovaná s ohledem na výše uvedené navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil a žalobu zamítl, případně, aby napadený rozsudek zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalobce ve vyjádření k odvolání zopakoval skutková tvrzení uvedená v žalobním návrhu. Argumentoval tím, že nelze klást k tíži advokáta pochybení soudu, který označil zprošťující rozsudek nesprávnou spisovou značkou. Pokud žalovaná namítla, že se mohla do spisu podívat M. K., pak v trestních řízeních není civilní osoba advokátní kanceláře oprávněna nahlížet do spisu a pořizovat si z něj opisy a kopie. Soud I. stupně tak správně posoudil vznesenou námitku promlčení. Neoprávněné držení ve vazbě má z povahy věci negativní dopady do svobody pohybu či do práva na soukromí, výkon vazby sám o sobě působí újmu na základních právech, svobodách a důstojnosti dotčené osoby. Působí stres, úzkost a celou řadu negativních stavů. Tyto skutečnosti lze považovat za notoriety a není třeba je prokazovat. Soud I. stupně správně zhodnotil výpověď svědkyně T., svědka B., správně přihlédl k věku žalobce a k jeho předchozí trestní bezúhonnosti. Žalobce zopakoval argumentaci soudu I. stupně, kterou považoval za správnou, a dodal, že pokud žalovaná zpochybňovala odškodnění ve výši 30.000 Kč, pak co je zcela odpovídající hrozbě trestního řízení a jeho výsledku a je spíše pod hranicí toho, co by měla žalovaná plnit za nezákonně vedené trestní řízení. Trestní řízení netrvalo jeden rok, ale trvalo přes dva roky. Žalobce zdůraznil, že žalovaná, resp. její zástupci se k jednání u prvostupňového soudu nikdy nedostavili, vzdali se tak možnosti klást dotazy na svědky. Žalovaná „dohání“ svoji nepřítomnost u jednání před prvoinstančním soudem argumentací vznesenou v odvolání, která však měla být vznesena před soudem I. stupně, aby na ni mohl žalobce reagovat a případně navrhnout výsledky vrstevníků žalobce. Skutečnosti, které žalovaná uvádí v odvolání ve smyslu dehonestace žalobce, neplynou z žádného důkazu provedeného před soudem I. stupně a jsou tvrzením poskytnutým po koncentrační lhůtě. S ohledem na výše uvedené žalobce navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek jako věcně správný potvrdil a přiznal žalobci náklady odvolacího řízení.

Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu I. stupně jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, dle ust. § 212 o.s.ř. Ve věci nařídil jednání (§ 214 odst. 1 o.s.ř.), jednal v nepřítomnosti žalované, která se k jednání omluvila a nežádala jeho odročení dle ust. § 101 odst. 3 o.s.ř. ve spojení s ust. § 211 o.s.ř., a odvolání žalované shledal zčásti opodstatněným.

Ke vzniku objektivní odpovědnosti státu za škodu, již se nelze zprostit (§ 2 zákona č. 82/1998 Sb.), je zapotřebí současné splnění tří podmínek: 1/ nezákonné rozhodnutí nebo nesprávný úřední postup, 2/ vznik škody a 3/ příčinná souvislost mezi nezákonným rozhodnutím /nesprávným úředním postupem/ a vznikem škody (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. června 1999 sp. zn. 2 Cdon 129/97, publikovaný v časopise Soudní judikatura, ročník 2000, č. 5, rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 28 Cdo 3536/2011).

Lze přisvědčit závěru soudu I. stupně stran prokázání prvního předpokladu odpovědnosti za škodu, kterým je existence nezákonného rozhodnutí, za něž je v posuzovaném případě nutno považovat zprošťující rozsudek dle ust. § 8 odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb. (srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 30 Cdo 2813/2011).

Odvolací soud se nejprve zabýval vznesenou námitkou promlčení a dospěl ke shodnému závěru jako soud I. stupně.

Podle ust. § 32 odst. 3 zák. č. 82/1998 Sb., nárok na náhradu nemajetkové újmy podle tohoto zákona se promlčí za 6 měsíců ode dne, kdy se poškozený dozvěděl o vzniklé nemajetkové újmě, nejpozději však do deseti let ode dne, kdy nastala právní skutečnost, se kterou je vznik nemajetkové újmy spojen. Vznikla-li nemajetková újma nesprávným úředním postupem podle § 13 odst. 1 věty druhé a třetí nebo § 22 odst. 1 věty druhé a třetí, neskončí promlčecí doba dříve než za 6 měsíců od skončení řízení, v němž k tomuto nesprávnému úřednímu postupu došlo.

V řízení bylo prokázáno, že zprošťující rozsudek sice nabyl právní moci dne 15.12.2012, nicméně v důsledku chybného postupu soudu, který spočíval v označení rozsudku nesprávnou spisovou značkou, se žalobce z objektivních důvodů dozvěděl informaci, že rozsudek právní moci nabyl, až 11.2.2014 (doručením opravného usnesení spolu se zprošťujícím rozsudkem opatřeným doložkou právní moci obhájci žalobce). Až tímto okamžikem žalobce získal vědomost o tom, že rozsudek je pravomocný, a mohl uplatnit předběžně z titulu nezákonného rozhodnutí svůj nárok na náhradu nemajetkové újmy u žalované (§ 14 odst. 3 zák. č. 82/1998 Sb.) Nelze klást k tíži žalobce, který se prostřednictvím své [REDAKCE] a svého obhájce (potažmo prostřednictvím zaměstnankyně advokátní kanceláře M. [REDAKCE] K.) opakovaně dotazoval, zda rozsudek je pravomocný, kdy se mu prostřednictvím výše označených osob vždy dostalo informace, že rozsudek dosud nenabyl právní moci, že svůj nárok na náhradu nemajetkové újmy uplatnil u žalované až v březnu 2014. V důsledku pochybení Obvodního soudu pro Prahu 6, který opatřil zprošťující rozsudek nesprávnou spisovou značkou (na místo sp.zn. 3 T 37/2012 sp.zn. 3 T 28/2012), byl žalobce mylně informován, že rozsudek není pravomocný. Nelze přisvědčit argumentaci žalované, že právní zástupce žalobce měl postupovat důsledněji a zaslat e-mailovou korespondenci, obsahující dotaz stran nevyznačení doložky právní moci na zprošťujícím rozsudku, místopředsedovi Obvodního soudu pro Prahu 6 dříve. Žádný právní předpis neupravuje postup advokáta, jakým způsobem má zjišťovat, zda rozhodnutí, které bylo vydáno v řízení, ve kterém zastupuje obžalovaného, je opatřeno doložkou právní moci. Naopak povinností soudu je při písemném vyhotovení rozhodnutí toto opatřit správnou spisovou značkou. Jakkoli opravné usnesení opravující spisovou značku na zprošťujícím trestním rozhodnutí bylo vydáno v režimu a s důsledky ust. § 133 odst. 1 trestního řádu, tudíž bez dopadu na právní moc rozsudku, v poměrech dané věci bylo pochybení soudu při vyznačení spisové značky důvodem, jenž způsobil, jak žalobce prokázal, že se žalobce o vzniku újmy dozvěděl až dne 11.2.2014. Lze tak uzavřít, že promlčecí doba začala žalobci běžet dne 12.2.2014, dne 17.3.2014 došlo k jejímu stavění do 17.9.2014 dle ust. § 35 zák. č. 82/1998 Sb., pokud tedy uplatnil žalobce žalobní návrh u soudu dne 13.10.2014, učinil tak včas.

Odvolací soud se dále zabýval výší uplatněného nároku za vykonanou vazbu v trvání 73 dnů ode dne 14.1.2012 do 26.3.2012 a dospěl k závěru, že žalobci náleží odškodnění ve výši 103.000 Kč (1.000 Kč za každý den vazby), nad tento rámec shledal odvolací námitku žalované důvodnou. K hodnocení následků neoprávněného držení ve vazbě a odpovědnosti státu za škodu se vyjádřil Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí sp.zn. 30 Cdo 2357/2010. Vyslovil, že *ustanovení § 31a odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb., ve znění pozdějších předpisů, je normou s relativně neurčitou hypotézou, která není stanovena přímo právním předpisem, a které tak přenechává soudu, aby podle svého uvážení v každém jednotlivém případě vymezil sám hypotézu právní normy ze širokého, předem neomezeného okruhu okolností. To platí i při přímé aplikaci čl. 5 odst. 5 Úmluvy lidských práv a svobod. Při stanovení peněžní náhrady za nemateriální újmu způsobenou nezákonným omezením osobní svobody ze strany státu*

základními okolnostmi zpravidla jsou povaha trestní věci, celková délka omezení osobní svobody a následky v osobní sféře poškozené osoby. Pokud jde o výši odškodnění za vykonanou vazbu, pak Nejvyšší soud vychází z úrovně odškodnění jednotlivých evropských států (viz. rozsudek Nejvyššího soudu sp.zn. 30 Cdo 2357/2010), jakož i ze životní úrovně v České republice a dospívá k závěru, že adekvátním odškodněním je částka v rozmezí 500 Kč až 1.500 Kč za jeden den trvání vazby. Odvolací soud tak hodnotil *povahu trestní věci*. Povahu trestní věci je možno interpretovat zejména jako typovou závažnost trestného činu, pro který byla osoba poškozená stíhána a ve spojení s tím vazebně držena. Žalobce byl stíhán pro trestný čin nebezpečného pronásledování podle § 354 odst. 1 písm. b/, písm. c/ trestního zákoníku v souběhu s trestným činem porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1, odst. 2 trestního zákoníku ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku, hrozil mu trest odnětí svobody v trvání od 6 měsíců do 3 let nepodmíněně. Odvolací soud uzavřel, že se nejednalo o trestní věc takové závažnosti, která by odůvodnila odškodnění za jeden den vazby v jeho horní hranici, a to s ohledem na trest, který žalobci hrozil. Odvolací soud dále posuzoval, jak závažně působilo držení žalobce ve vazbě z hlediska *plynutí času*. Vazba trvala po dobu 73 dní, tedy více jak dva měsíce, tedy nikoliv delší dobu přesahující rok (srovnej ust. § 72a trestního řádu). Neoprávněná (nezákonná) vazba může totiž působit jinak bezprostředně po svém uvalení (kdy u zadržené osoby dochází k prvotnímu šoku ze zatčení; jedná se zpravidla o nejintenzivněji pociťované období, kdy jsou náhle narušeny téměř veškeré složky každodenního života), a jinak při svém delším plynutí. Odvolací soud dospěl k závěru, že trvání vazby po dobu 73 dnů mohlo působit na žalobce stejně intenzivně (nejednalo se o vazbu, která by trvala více jak půl roku). Z tohoto důvodu bylo na místě žalobce odškodnit za celou dobu vazby stejnou částkou. Při hodnocení následků neoprávněného držení ve vazbě v *osobní sféře žalobce* odvolací soud vycházel z toho, že samotné držení ve vazbě má z povahy věci negativní dopady do svobody pohybu či do práva na soukromí a že v tomto ohledu výkon vazby sám o sobě působí újmu na základních právech, svobodách a důstojnosti dotčené osoby. Dále působí stres, nejistotu, úzkost apod. Zde navíc přihlédl k věku žalobce (■ let), k jeho bezúhonnosti, ke skutečnosti že byl studentem (tedy sám neměl svoji rodinu), k životním podmínkám ve vazební věznici, které byly zjištěny výpovědí ■ žalobce a výpovědí svědka B., jakož i k možnosti kontaktu žalobce s rodinnými příslušníky a s okolím, kdy v řízení bylo prokázáno, že žalobce byl vzat do vazby dle ust. § 67 písm. b/ trestního řádu a jeho komunikace s rodinou tak byla omezena. Po zhodnocení všech těchto kritérií odvolací soud uzavřel, že žalobci náleží odškodnění za jeden den trvání vazby v částce 1.000 Kč (celkem za 73 dní 73.000 Kč).

Pokud jde o odškodnění nemajetkové újmy za trestní stíhání, které skončilo zprošťujícím rozsudkem, pak odvolací soud vycházel z rozsudku Nejvyššího soudu sp.zn. 30 Cdo 2813/2011, v němž dovolací soud vyložil, že *zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou trestním stíháním, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem, se poskytuje podle § 31a odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb., jenž je normou s relativně neurčitou hypotézou, která není stanovena přímo právním předpisem, a jenž tak přenechává soudu, aby podle svého uvážení v každém jednotlivém případě vymezil sám hypotézu právní normy ze širokého, předem neomezeného okruhu okolností. Soudy při stanovení formy či výše zadostiučinění vycházejí především z povahy trestní věci, též z délky trestního stíhání, a především dopadů trestního stíhání do osobnostní sféry poškozené osoby. Forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tj. její přiznání je nad rámec konstatování porušení práva namísto pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat.* V této souvislosti odvolací soud hodnotil opět *povahu trestní věci* (viz. zdůvodnění shora), *délku trestního řízení*, které bylo zahájeno 15.1.2012 a skončilo pravomocně 15.12.2012 (tedy trvalo pouze

jeden rok) a *dopady trestního stíhání do osobnostní sféry poškozeného*. Soud I. stupně správně zohlednil, že žalobce nebyl dosud trestně stíhán, v době zahájení trestního stíhání mu bylo ■ let, v důsledku výkonu vazby byl izolován o rodiny a přátel, byl nucen opakovat ročník na středním odborném učilišti, byl vystaven posměškům a urážkám ze strany vrstevníků, jak bylo prokázáno výpovědí svědkyně T. a svědka B. Odškodnění nemajetkové újmy ve výši 30.000 Kč za trestní stíhání žalobce, které skončilo zprošťujícím rozsudkem, se tak po zhodnocení všech výše uvedených kritérií jeví jako odpovídající, když nelze přisvědčit odvolací námitce žalované, že by pouhé konstatování porušení práva spolu s vydáním zprošťujícího rozsudku bylo odškodněním odpovídajícím, a to právě s ohledem na výše uvedené.

Pokud jde o nová tvrzení žalované stran způsobu vedení života žalobce (užívání návykových látek, útěk z domova, četné absence ve škole), obsažená v odvolání, pak k těmto odvolací soud v systému neúplné apelace nepřihlédl, neboť se jedná o tzv. nepřípustné novoty ve smyslu ust. § 205a o.s.ř.

Dle ust. § 15 odst. 2 zák. č. 82/1998 Sb. se poškozený může domáhat náhrady škody u soudu pouze tehdy, pokud do šesti měsíců ode dne uplatnění nebyl jeho nárok plně uspokojen. S ohledem na znění posledně citovaného ustanovení stojí soudní judikatura na závěru, že stát se ocitá v prodlení s náhradou škody způsobené nezákonným rozhodnutím či nesprávným úředním postupem teprve uplynutím šestiměsíční lhůty určené k předběžnému projednání nároku, jež začíná běžet ode dne uplatnění nároku poškozeným u příslušného úřadu, teprve od následujícího dne po uplynutí lhůty jej stíhá povinnost zaplatit úrok z prodlení (srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 25Cdo 2060/2001). Odvolací soud tak dovodil, že žalovaná se ocitla v prodlení dne 18.9.2014.

S ohledem na výše uvedené odvolací soud rozsudek soudu I. stupně ve vyhovujícím výroku, pokud jím bylo rozhodnuto o částce 36.500 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % z této částky od 18.9.2014 do zaplacení, změnil dle st. § 221 odst. 1 písm. a/ o.s.ř. tak, že žaloba se žádostí o zaplacení 36.500 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % z této částky od 18.9.2014 do zaplacení se zamítá, jinak jej v tomto výroku jako věcně správný dle ust. § 219 o.s.ř. potvrdil.

O náhradě nákladů řízení mezi účastníky navzájem bylo rozhodnuto dle ust. § 142 odst. 3 o.s.ř. Soud I. stupně nesprávně stanovil tarifní hodnotu pro výpočet odměny advokáta. Rozhodování o výši náhrady za nemajetkovou újmu, resp. o výši přiměřeného zadostiučinění obecně splňuje podmínky aplikace ust. § 136 o.s.ř., neboť neexistuje žádná exaktní metoda, jak stanovit přiměřenost zadostiučinění (resp. jeho výši). Za ne zcela přiléhavý odhad výše budoucího zadostiučinění nemůže být žalobce v rámci náhrady nákladů řízení sankcionován. Podaří-li se žalobci prokázat příčinnou souvislost mezi nemajetkovou újmou mu způsobenou a nesprávným úředním postupem, je prokázán základ nároku a žalobce má v zásadě plný úspěch ve věci, i když mu je přiznáno zadostiučinění v jiné výši, než jakou v řízení uplatnil. Shodný závěr vyslovil i Ústavní soud ČR ve svém rozhodnutí sp.zn. I. ÚS 1310/09. Lze tak uzavřít, že žalobce byl v řízení před soudem I. stupně úspěšný, má tak právo na náhradu nákladů řízení, které tvoří odměna advokáta za pět a půl úkonu právní služby po 3.100 Kč dle ust. § 9 odst. 4 písm. a/ a § 11 odst. 1 písm. a/, d, /g/ vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu (příprava a převzetí zastoupení, porada s klientem přesahující hodinu dne 6.10.2014, sepis žaloby, účast u jednání dne 13.5.2015, dne 27.7.2015 a dne 5.8.2015, při něm byl toliko vyhlášen rozsudek) – viz rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 30 Cdo 3378/2013, šest náhrad hotových výdajů po 300 Kč dle ust. § 13 odst. 3 cit. vyhl.

a 21 % DPH z odměny advokáta a hotových výdajů ve výši 3.958,50 Kč dle ust. § 137 odst. 3 o.s.ř., celkem 22.808,50 Kč.

O náhradě nákladů odvolacího řízení bylo rozhodnuto dle ust. § 142 odst. 3 o.s.ř. ve spojení s ust. § 224 odst. 1 o.s.ř., žalobce byl v tomto stádiu řízení úspěšný, náleží mu tak náhrada účelně vynaložených nákladů řízení, které tvoří odměna advokáta za dva úkony právní služby po 3.100 Kč dle ust. § 9 odst. 4 písm. a/ a § 11 odst. 1 písm. d,/g/ vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu (vyjádření k odvolání, účast u odvolacího jednání dne 19.9.2016), dvě náhrady hotových výdajů po 300 Kč dle ust. § 13 odst. 3 cit. vyhl. a 21% DPH z odměny advokáta a hotových výdajů dle ust. § 137 odst. 3 o.s.ř. ve výši 1.428 Kč, celkem 8.228 Kč.

Proti tomuto rozhodnutí **j e** přípustné dovolání, které se podává do dvou měsíců od doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně, jestliže napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak (§ 237, § 239 a § 240 odst. 1 o.s.ř.).

V Praze dne 19. září 2016

JUDr. Ludmila P e t r á k o v á, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:

M [redacted] K [redacted]